

Vilnius
universiteto
leidykla

K N Y G O T Y R A
76

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIUS UNIVERSITY

BOOK SCIENCE

2021

VOLUME

76

RESEARCH PAPERS

PUBLISHED SINCE 1961

VILNIUS 2021

**DEDICATED TO THE 90TH ANNIVERSARY
OF ASSOCIATE PROFESSOR GENOVAITĖ RAGUOTIENĖ**

Edited by

ELENA MACEVIČIŪTĖ

ISSN 0204-2061

(ONLINE) ISSN 2345-0053

VILNIAUS UNIVERSITETAS

KNYGOTYRA

2021

76

TOMAS

MOKSLO DARBAI

LEIDŽIAMI NUO 1961 M.

VILNIUS 2021

SKIRIAMA DOCENTĖS

GENOVAITĖS RAGUOTIENĖS 90-MEČIUI

Sudarė

ELENA MACEVIČIŪTĖ

REDAKTORIŲ KOLEGIJA / EDITORIAL BOARD

Vyriausioji redaktorė / Editor-in-Chief

Prof. dr. Aušra NAVICKIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai / Deputy Editors-in-Chief

Prof. habil. dr. Domas KAUNAS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Prof. dr. Elena MACEVIČIŪTĖ

Buroso universitetas, Švedija (Komunikacija ir informacija) / University of Borås, Sweden (Communication and Information)

Atsakingasis sekretorius / Executive secretary

Dr. Kšištof TOLKAČEVSKI

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Nariai / Editors

Habil. dr. Ona ALEKNAVIČIENĖ

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Filologija) / The Institute of the Lithuanian Language, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Roma BONČKUTĖ

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Filologija) / Klaipėda University, Lithuania (Philology)

Prof. dr. Larisa DOVNAR

Baltarusijos valstybinis kultūros ir meno universitetas, Baltarusija (Komunikacija ir informacija) / Belarusian State University of Culture and Arts, Belarus (Communication and Information)

Dr. Reda GRIŠKAITĖ

Lietuvos istorijos institutas, Lietuva (Istorija) / The Lithuanian Institute of History, Lithuania (History)

Prof. habil. dr. Małgorzata KOMZA

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Prof. dr. Miha KOVAČ

Liubianos universitetas, Slovėnija (Komunikacija ir informacija) / University of Ljubljana, Slovenia (Communication and Information)

Dr. Jolita LIŠKEVIČIENĖ

Vilniaus dailės akademija, Lietuva (Menotyra) / Vilnius Academy of Arts, Lithuania (History and Theory of Arts)

Dr. Ilkka MÄKINEN

Tamperės universitetas, Suomija (Komunikacija ir informacija) / University of Tampere, Finland (Communication and Information)

Doc. dr. Aile MÖLDRE

Talino universitetas, Estija (Komunikacija ir informacija) / Tallinn University, Estonia (Communication and Information)

Prof. dr. (HP) Arvydas PACEVIČIUS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Doc. dr. Tomas PETREIKIS

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Habil. dr. Christiane SCHILLER

Berlyno Humboldtų universitetas, Vokietija (Filologija) / Humboldt-Universität zu Berlin, Germany (Philology)

Prof. dr. Zoran VELAGIĆ

Osijsko universitetas, Kroatija (Komunikacija ir informacija) / University of Osijek, Croatia (Communication and Information)

Prof. dr. Josée VINCENT

Serbruko universitetas, Kanada (Filologija ir komunikacija) / Université de Sherbrooke, Canada (Philology and Communication)

Prof. dr. Adriaan van der WEEEL

Leideno universitetas, Nyderlandai (Komunikacija ir informacija) / Leiden University, Netherlands (Communication and Information)

Prof. dr. Viesturs ZANDERS

Latvijos universitetas, Latvija (Komunikacija ir informacija) / University of Latvia, Latvia (Communication and Information)

REDAKTORIŲ KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI / HONORARY MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD

Doc. dr. Alma BRAZIŪNIENĖ

Vilniaus universitetas, Lietuva (Komunikacija ir informacija) / Vilnius University, Lithuania (Communication and Information)

Prof. dr. Leslie HOWSAM

Vindzoro universitetas, Kanada (Istorija) / University of Windsor, Canada (History)

Prof. habil. dr. Krzysztof MIGOŃ

Wroclavo universitetas, Lenkija (Komunikacija ir informacija) / University of Wrocław, Poland (Communication and Information)

Turinys

Domas KAUNAS, Aušra NAVICKIENĖ.

Pokalbis su pirmąja „Knygotyros“ vyriausiąja redaktore ir ilgamete redaktorių kolegijos nare docente Genovaite Raguotiene • 7

Straipsniai

Pauls DALJA. Valstiečių skaitymo įpročių raida Kurše ir Livonijoje XVIII a. • 27

Tuija LAINE. Ar yra motyvacija skaityti? Skaitymas tarp aukštesniosios klasės vaikų Suomijoje XVII ir XVIII a. • 51

Žavinta SIDABRAITĖ. Kaimo mokykloms skirtas lietuviškas katekizmas (1795). Rengimo aplinkybės • 72

Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. Wilhelmo Andrėjaus Rheniaus (1753–1833) šviečiamoji veikla Klaipėdoje ir pirmieji lietuviški anglų religinės literatūros vertimai • 93

Sofia KOTILAINEN. Kaip tapti autore: poetė Isa Asp ir jos vaikystės susižavėjimas rašymu žurnalams • 114

Jana DREIMANE. Vaikų bibliotekų genezė ir raida nepriklausomoje Latvijos Respublikoje (1918–1940) • 135

Alma BRAZIŪNIENĖ. XXVII knygos mėgėjai (1930–1940): narystė, santykiai, atmosfera • 166

Sara KOKKONEN. Literatūros mergaitėms skaitymas: populiarūs suomių herojai Tiina • 207

Kasey GARRISON, Mary CARROLL, Elizabeth DEROUET. Vyrai ir vyriškumas: vyriškumo vaizdavimas apdovanojimų sulaukusios Australijos jaunimo literatūros rinkinyje • 228

Pussadee NONTHACUMJANE. Kraštotyros informacijos specialistų vaidmuo Tailando provincijų universitetų bibliotekose • 260

Šaltiniai

Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. Wilhelmo Andrėjaus Rheniaus laišakai (1818) iš Bachmano dvaro prie Klaipėdos Religinių raštų draugijai Londone • 294

Recenzijos

Aušra NAVICKIENĖ. Nauja iliustruota knygos istorija • 303

Atminimui

Elena MACEVIČIŪTĖ. Mokslo ir pedagogikos novatorius. Osvaldo Janonio atminimui • 309

Kronika

Kšištof TOLKAČEVSKI. *Cum Laude* Faustai Kepalienei • 315

Atmena „Knygotyros“ autoriams • 318

Contents

Domas KAUNAS, Aušra NAVICKIENĖ.

Interview with Associate Professor
Genovaitė Raguotienė, First Editor-in-
Chief and a Long-Standing Member of
the Editorial Board of *Knygotyra* • 17

Articles

Pauls DALJA. The Development of Peasants'
Reading Habits in Courland and Livonia
in the 18th Century • 27

Tuija LAINE. Motivation to Read? Reading
among the Upper-Class Children in
Finland during the 17th and 18th
Centuries • 51

Žavinta SIDABRAITĖ. Lithuanian
Catechism for Rural Schools (1795).
Circumstances of its Compilation • 72

Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. Educational
Activities of Wilhelm Andreas Rhenius
(1753–1833) in Klaipėda and the First
Lithuanian Translations of English
Religious Literature • 93

Sofia KOTILAINEN. How to Become an
Author: the Poet Isa Asp and Her
Childhood Fascination with Writing for
Magazines • 114

Jana DREIMANE. The Genesis and
Development of Children's Libraries
in the Independent Republic of Latvia
(1918–1940) • 135

Alma BRAZIŪNIENĖ. The Society of 27
Book Lovers (1930–1940): Member-
ship, Relationships, Atmosphere • 166

Sara KOKKONEN. Reading Girls' Literature:
Popular Finnish Heroine Tiina • 207

Kasey GARRISON, Mary CARROLL, Elizabeth
DEROUET. Of Men and Masculinity: The
Portrayal of Masculinity in a Selection
of Award-Winning Australian Young
Adult Literature • 228

Pussadee NONTHACUMJANE. Roles of Local
Information Professionals of the Thai
Provincial University Libraries • 260

Sources

Inga STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ. Letters of
Wilhelm Andrew Rhenius (1818) from
Bachman Manor Near Klaipėda to the
Religious Tract Society in London • 294

Reviews

Aušra NAVICKIENĖ. A New Illustrated
History of the Book • 303

In memoriam

Elena MACEVIČIŪTĖ. Innovator of Science
and Pedagogy. In Memory of Osvaldas
Janonis • 309

Chronicle

Kšištof TOLKAČEVSKI. Fausta Kepalienė
Graduates *Cum Laude* • 315

Reminder for Authors • 320